

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

Goenisse.

Här i Norregården i Mörrum hölls en goenisse. Han gjorde så, att de var rika och hade det bra och att det var tur med kreaturen. I ersättning skulle de på gården sätta ut ett fat gröt julkvällen i förstugan till goenissen. Och så hänga en grå klädning till honom där. Det skulle sen vara borta följande dag, sade de.

Sisca Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jenshög 1852.
Listera hd.

2589

2.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Man var rädd för trolltyg.

Varje kväll skulle vi pigor sopa spisen och lägga tre-
fötterna upp och ner på ett bestämt sätt. Det var för att ej något
trolltyg skulle ha makt med spisen.

Det fanns personer, som de ej vågade släppa in i ladu-
gården på något vis. Det var kloka och sådana, som varit kända för troll-
dom och dåligheter. De kunde göra, så turen försvann i ladugården.

Sigga Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

3.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

2589

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skatter i jorden.

Det var i vår nabogård uppe i Jemshög. De anade, att det fanns en skatt nongrävd i jorden ute i marken, och när de grävde hittade de ett stort skrin. Men när de hade det nästan uppe, slant skrinet, och boden råkade därvid utbrista: "Hoppsan." Men då sjönk skrinet ner igen och de hittade det aldrig mera. Det skulle vara drakar, som vaktade skatter i jorden, och där de funnos visade sig bloss om nätterna.

Siassa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

4.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Farligt för en kvinna, som är i grossess, handskas med sjuka
djur.

När jag gick med en av mina söster, hade vi två sjuka grisar, som jag passade och pysslade med. När grisarna slaktades, sa min mor till mig, att jag skulle ta to och blod av grisarna och ha det på en flaska. Jag fick tösen, och när hon var omkring året och skulle börja gå, föll hon en dag ner och blev alldeles förlamad. Jag trodde först, hon bröt ett ben, men det var för att jag ornat med grisarna. Jag gav tösen några skedar av flaskans innehåll, och hon blev redig igen, och det hade jag mor ett tack för.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Färligt för en kvinna se ormar och bli rädd, när hon är i grossess.

En gång, när jag var med barn, det blev sen en gosse, fick jag se en stor bosc. Jag blev så rädd och bosen glodde så räligt på mig. När jag kom hem talade jag om det för mor, ty jag förstod, att det inte var bra. Hon sade, att om jag hitta ett bosaskinn, ty de krypa ur skinnet, så skulle jag ta det. Jag fick också tag i ett. När sen pojken var född, och jag skulle tvätta honom en gång, så blev han så konstig och började glo på mig alldeles, som ormen gjort. Jag hade haft skinnet i en flaska med vatten, och gav pojken några skodar av det vattnet. Skinnet svepte jag in i hans lindor. Han blev bra. Sådant var många gånger bättre än ta till doktor, som de göra för allting nu för tiden.

2589

6.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

Blekinge
Lister
Mörrum uppt 1929

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

Ms. Sissa Johnsson
Född 1852
Mörrum
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Födelsen/Segerhuva, naveln, lätt barnsäng, efterbörden/.

Barn, som föds med segerhuva, ska bli rika och ha tur. Den skall torkas och gömmas, och sen skall barnet få den. Navelsträngen skulle också gömmas, och om barnet så fick lyte, skulle det botas med den. Om en kvinna, som var havande, ville ha lätt barnsäng, skulle hon ta något i förklädet och låta en häst äta ur det. Efterbörden skulle alltid brännas upp förr, ty annars kunde trollen få tag på den. Barn, som voro födda söndagar och torsdagar, skulle få otur och en massa bosar och trolltyg. Många satte en nål i barnets lindor, innan det var döpt.

2589

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Barndop och kyrkotagning.

Innan ett barn var döpt, var de mycket rädda om det. Trollen kunde komma och taga det. Barnet hörde inte ännu till det goda. Barnen döpte merendels i kyrkan. Hade man lång väg, hände det, att man väntade med barndopet 5 veckor, och modern kyrktogs då på samma gång. Gudmodern brukade lägga en peng i svepet för att barnet aldrig skulle bli utan pengar. Om barnet skrek under dopakten, skulle det få en bra sångröst. Kvinnan fick ej gå någonstans, så länge hon var "innan körke"/ej kyrktagen/. Om hon bara gick ut på gården, måste hon ha stål på sig. Kyrkotagningen skedde en söndag en 5 veckor efter barnets födelse. Gudmodern till barnet var med henne. Kyrkogångskvinnorna fingo vänta i vapenhuset, tills prästen kom. Det var några var söndag. Innanför kyrkdörren var pallar, och här skedde kyrkotagningen.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

8
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Att iakttaga med lik.

Det vatten den döde tvättats i, skulle kastas
efter liktåget, så gick den döde into igen.

När en mor dött och något av barnen haft lyte,
som var botat, så fick ej detta barn titta i kistan eller ner i
graven, ty då kommer lytet tillbaka.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jonskog 1852.
Listers hä.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

Lägga i kistan hos den döde.

Om en kvinna, som är i grossess dör, så lägger de en
flaska vatten, nål och tråd, en sax och lindor i kistan. De ha för sig,
att barnet födes fram till och med innan liket kommer i jorden.

En gammal gunna, som dog här, ville ha ett linntyg med sig
i kistan.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

10.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Vaggvisa.

Stackars du, som liten är,
skulle av och tjäna.
Litet mat och lite lön,
lockade mig till att skräna.

Sissa Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jonshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulij
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Villapaskott.

Det var en sjukdom. De blev illamående och frigo ont i
huvudet och somna svalnade upp i ansiktet. En, som själv haft villapa-
skott och var bra, kunde bota. Den sjuke skulle sitta ena sidan ett flä-
tat enriagårde. Den andre skulle så vara på andra sidan och blåsa på
den sjuke genom en sikt.

Bernt Jönsson
Mörnun. Född 1857.
Mörnun Listera hd

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

12.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fåglarna/Göken/.

När man hör honom första gången, har det följande betydelse:
Norr nö, syner dö. Öster gläje, väster säje.

Han kom i den 10 och gal i den 9 veckan och håller på, tills
han sett den första höstacken. Då blev det ingenting annat av honom
än en sådan där sparvhök.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Bernt Jönsson
Laxfiskare, Mörrum.
Född i Mörrum 1857.
Listers hä.

2589

18.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Fåglarna /Skatan/.

Skatan lägger första pinnen till
sin rede juladan. När hon bygger högt blir det en våt sommar, och när
hon bygger lågt en torr. Det skulle vara tur, om skatan byggde på går-
den.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jenshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När brödet blev dåligt.

Blev det dåligt bröd, berodde det på att någon stulit ved från gården. Nästa gång de bakade, skulle de stjäla tre spånor och kasta in dem först i bakugnen. Då blev det tur med brödet igen.

Sissa Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1 1929.

15.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Brödegille.

I oktober månad skulle linet brytas.

Då var det brödegillen förr. Vi kunde vara en 18-20 par, allt eftersom de hade mycket hör. Vi samlades vid bastan vid 1-2 tiden för att bryta. Karlarna kallades Krösare och tösen Skavesa. När vi så brutit en stund, kom de till oss med mat. Risen pannkaka och utbredda smör-mader med ost på. Karlarna fick några supar till. Det var så där vid 4-tiden. Sen höll vi på tills hören tröt, och det brukade den göra litet innan kväll. Nu måste vi hem och tvätta och göra oss fina och så tillbaka till gillet. Först kaffe med dopp och karlarna gökar. Sen lut-fisk och potatis, viter-gröt och saftgröt. Det var dans och vi hade roligt, och när det varat en stund fick vi kaffe igen. Gillet varade långt fram på natten. Så kunde vi hålla på en 3 veckors tid varje dag. Gå från den ena gården till den andra, tills all hören var bruten i byn.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

16.

1852-1853
FÖLJANDE
FÖLJANDE

Piegille.

Var pigen onttyckt på gården, fick hon ställa till ett gille för sina vänner, både drängar och pigor. Det kunde vara när som helst på året. På dessa gillen var det kaffe och dopp och litet fylla. Sen dansades och lektes. Polsker och polketter och allt vad det hette.

Sissa Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jenshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

*Päregille
Mörrum s.*

Päregille.

Om hösten i september månad ställde en del bönder till päregille. Det var för att få upp potatisen fort. Vi kunde vara en 50-60 och ända till 70 stycken. Vi fick komma strax efter 5 på morgonen. Innan vi begynte, fick vi smör och bröd och någon soppa. Sen vid 6 tiden började vi plocka. Vi fick hacka upp potatisen. Vid 10-tiden fick vi davare mål. Kokta ärtor och fläsk. Sen middag mellan 1/2 3-3. Potatis och sill och sypa/njölk, som skummats/. Sen plockade vi tills solen gått ner, och då började gillet. Köttstek och potatis och vitergröt och karlarna brännvin. En speleman, som spelade fiol, var alltid med. Det dansades sen nästan hela natten. Både fattiga och rika var likadana på den tiden. De var inte så förnäma då som nu.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

18
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skörden /Sista neken/.

Om sista ^kneken i den sista halvtraven på en åker
blev ensam, kallades den "udaneken" Den, som slog det sista på
en åker, brukade säga: Nu tog jag haren.

1 Arb. an.

Sissa Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

19.
Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

< Sådden. /Gräsfrö, hör, mista i åkern/.

När bonden varit ute och sått gräsfrö, skulle han all-
tid äta kokta ägg, när han kom hem. När han sådde hör, skul-
le han ha några ägg i säälöbet. Om det blev en mista i en åker,
skulle någon i familjen dö under året. [Nån]

Sissa Johnson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jomshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDÅ UNIVERSITETS
FOLKMINNESVÄRDI

För att man skulle ha tur.

Många gingo förr till kyrkogården och hämtade ett människoben. Då skulle de ha tur, och det de ville lyckades. Men sedan måste de bära tillbaka det igen, ty det var ingen rö i hemmet, så länge ett sådant ben fanns där.

Hästskor hängdes mycket ofta över dörrarna förr. Det skulle vara sådana, som hittades, som bringade tur.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

STATENS
BOKFÖRHANDLINGS
BOKFÖRHANDLINGS

Kreatureren/För att nya djur skulle trivas/.

När de köpte en gris, hade en del för sig, att de skulle ta litet halm ur svinastian, där de köpt grisen. Den skulle de sedan kasta in i stian innan grisen släpptes in. Det var för att han skulle trivas. När de köpt en ko, lades stål på tröskeln första gången hon leddes in i ladugården.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Oile Thulin
Sept. 1929.

1929
FOLKREKVISIT
FOLKREKVISIT

Kreatureren/Den nyfödde kalven/.6

Första gången skulle de ge kalven ur en sked, tre skedar. Sen skulle de slå honom i pannan med skeden för att han skulle dricka bra. Första gången den nyfödde kon mjölkades, skulle det vara en nål och en sax i byttan.

Siss Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

När det inget smör blev.

Om mjölken kokte över på spisen, blev det inget smör sedan, när de kärnade. De hade också för sig, att mjölken kunde förtrollas, så att flöden flög upp i höjden, när de kärnade. Men då skulle stål läggas i kärnan. Mjölken, som såldes från en gård korsades med en kniv, för att den andra mjölken ^{inte} skulle kunna förgöras.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

2589

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

A   Midsommar.

Det var flera majstänger här i Mörrum ,när jag som
tös kom hit och tjäna. Flera kransar i dem, som voro av löv och blommor.
Vidare hade de alltid färgade äggskal i kransarna. Jag har hört talas
om att de hade en midsommarsbrud, med det har jag aldrig varit me-d
om. Vi brukade samlas ungefär där tivolit nu är. Här dansade vi alltid
både den 11 maj och midsommarsafton. Vi dansade i träskor och röda el-
ler vita strumpor. Med en näsduk på huvudet och med förkläden på.

Till midsommar brukade de också sätta upp lövsalar. Björ-
kar i en ring och så majat där inne. Ett bord i mitten, och där åt de
under midsommar.

+

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörzrun.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

25.

LÖFVENS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Slädparti.

På vintern, när det var före, ställdes till med slädparti förr som nu. Alla, som ville betala, fick vara med. Både gifta och ogifta, drängar och pigor voro med. De samlades vid 12 tiden och åkte en rund om Karlshamn. De första hästarna voro klädda med vita täcken. I den slädan åkte en speleman. Det kunde vara en 50 slädar. Efter slädturen var det gille i en gård. Så snart de kom hem bjöds kaffe med dopp och gökar. Och så dansades där mest hela natten. På kvällen bjöds mat, och ett stycke fram på natten, var det kaffe med dopp igen.

Sissa Johansson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

26.

LUDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Julhalm.

Jag tjänade ett år i Västergötland. Det var på en herrgård utanför Borås. Under julen var jag bjuden på ett julkalas. När jag kom in, fick jag se att det var fullt med halm utbrett på golvet. En av pojkarna tog mig i famnen och slog ikull mig och rullade med mig i halmen ända fram till fönstret. Jag, som var från Blekinge, hade aldrig varit med om tocke, och jag trodde, att de bara ville driva med mig. Så när jag kom upp ur halmen, sade jag, "har ni bara bjudit hit mig för att driva med mig kan jag gå!" Kvinn^o sa då: Snälla Sissa lugna sig, så ska hon få se, att de gör så med alla, som komma.

Det var en sed, som de hade kvar där men ej i Blekinge.

Sissa Johnsson
Ålderdomshemmet, Mörrum.
Född i Jemshög 1852.
Listers hd.

2589

Upptecknat av
Olle Thulin
Sept. 1929.

LOVELL UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Julnatten.

Klockan 12 julnatten var allt vatten vänt i vin, sade de
förr. De vågade ej gärna gå ut julnatten, ty då var allt trolltyg ute.

Formise: gröt och en god klädning som utmärking .	1.
Medel mot trolltyg	2.
Skatten i gården	3.
Varande kvinna bör ej handlas med gamla djur .	4.
" " " " se omman o. bli redd	5.
Födsla: s'egertuwa m.m.	6.
Barndom o. kyrkotjänst	7.
Att iakttaga med lik.	8.
" " " " av varande kvinna	9.
Vaggrisa: Stacks du som liten är . . .	10.
Villaparkott	11.
Göken: tydos	12.
Skatan: "	13.
Bakning: magiska handlingar	14.
Brödsgille	15.
Pisgille	16.
Pårgille	17.

Skörden: rists viken	2589	LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESARKIV	18 ²⁹
Padden: majiska bondlingar.			19
Människorna fr. Apologien o. funnen Antika-tur.			20.
Majiska Bondlingar fr att få tur med Kentur			21-22
" " med mjölk			23
Midsommara: majstången, vöjen: majring			24.
Plädparti			25.
Jubbalur			26.
Jubvatten			27.